

ESYtieto

Eläkesäätiöyhdistyksen jäsenlehti

1/2010

**Mihin kuljet
työeläkejärjestelmä? s. 2**

**Tarmo Pukkila:
Eläkejärjestelmä ajautuu
talouskriisiin s. 5**

**Finanssikriisi ohi
– mutta vielä voi tapahtua
mitä tahansa! s. 8**

Sisältö

- 2** Pääkirjoitus:
Mihin kuljet työeläkejärjestelmä?
- 5** Eläkkeelle siirtynyt STM:n
vakuutusosaston ylijohdaja Tarmo Pukkila:
Eläkejärjestelmä ajautuu talouskriisiin
- 8** Outi Antilan vahva kokemus
valttina ylijohdajaksi
- 9** Finanssikriisi ohi
– mutta vielä voi tapahtua mitä tahansa!
- 12** Kuvasatoa syksyn koulutustilaisuuksista
- 14** Ajankohtaista
- 15** Tärkeitä lukuja vuodelle 2010
- 16** Kevään 2010 koulutustilaisuudet

ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYS – ESY ry

Kalevankatu 13, 3. kerros
00100 Helsinki

puh. (09) 687 7440
faksi (09) 6877 4440
etunimi.sukunimi@elakesaatioyhdistys.fi
www.elakesaatioyhdistys.fi

Julkaisija

Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
Kalevankatu 13, 3. kerros
00100 Helsinki

Päätoimittaja

Jouko Bergius

Toimitus

Keypress Oy
Kirsti Tonttila
Puh. 040 5050 677

Taitto

Viestintätoimisto Mageena
Mia Peltola
Marjo-Riitta Hautala
Puh. (03) 782 5248
www.mageena.fi

Kirjapaino

Ecapaino, Lahti

ISSN 0785-5931

Kannen ja takakannen kuvat

Kirsti Tonttila

Mihin kuljet työeläkejärjestelmä?

Finanssikriisi on päättymässä ja reaalityöeläkelaitosten kehityksen myönteisiä ennusmerkkejä odotetaan malttamattomina. Pörssikurssien ripeä nousu on yllättänyt monet. Tähän kehitykseen on merkittävästi vaikuttanut korkotason yleinen lasku. Jos matalan koron vaikutus pystyttäisiin poistamaan osakekurseista, on mahdollista, etteivät odotukset talouselämän piristymisestä olisi ehtineet vielä vaikuttaa kursseihin.

Eläketurvakeskus julkisti työeläkejärjestelmän tilaa koskevan selvityksensä. Sen sisältöön on syytä tutustua perusteellisesti. Siinä käsitellään ensimmäistä kertaa työeläkejärjestelmän finanssikriisin jälkeisiä tunnuslukuja. Tärkein työeläkejärjestelmän kestävyyttä kuvaava tunnusluku on rahastointiaste eli paljonko tulevasta eläkkeistä on rahastoitu ja mikä osa rahoitetaan vuosittaisen vakuutusmaksun kautta. Vuoden 2008 päättyessä TyEL:n rahastointiaste oli neljän prosentin reaalityöeläkelaitosten odotuksella 27 prosenttia ja 2,5 prosentin tuotto-oletuksella 21 prosenttia. Vastaava luku vuonna 2007 oli neljän prosentin tuotto-oletuksella 36 prosenttia. ETK:n ennustemallissa rahastointiasteen arvellaan nousevan hieman yli kolmeen kymmeneen prosenttiin seuraavien 15 vuoden aikana.

TyEL-eläkemenon arvellaan nousevan finanssikriisin seurauksena niin nopeasti, että se saavuttaa vuonna 2015 noin 24 prosentin vakuutusmaksutulon tason. Eläkemenon määrä kasvaa vuoteen 2030 mennessä lähes 30 prosenttiin palkoista, mikä ylittää ennustetun vakuutusmaksun 3 – 4 prosenttiyksiköllä. Samalla työeläkerahastojen kasvu lähes pysähtyy.

Kansantaloutemme ja työeläkejärjestelmän näkökulmasta seuraavat vuodet ovat avainasemassa. Riittävä rahastointiaste vaimentaa TyEL-eläkemaksun nousupaineita ja tasoittaa maksurasitusta nykyisten ja tulevien sukupolvien kesken.

Mitä parempi työllisyys, sitä enemmän työeläkkeitä rahastoidaan. Työllisten määrä on finanssikriisin johdosta laskenut yli 130 000 henkilöllä. Valtiovarainministeriön arvio tälle vuodelle on noin 60 000 työtöntä lisää. Väestökehityksen vuoksi työmarkkinoilta poistuu ensi vuosikymmenen aikana vuosittain 20 000 henkilöä enemmän kuin uusia tulee tilalle.

Vuoden 2007 sijoitusuudistuksessa työeläkelaitosten sijoitustuottoja pyrittiin nostamaan riskinottoa lisäämällä. Viime kevään sosiaaliturvassa sovittiin työeläkemaksutason nostosta 1,6 prosenttiyksiköllä palkkasummas- ta vuosina 2011 – 2014. Suurimpien työeläkelaitosten riskinotto-kyky ei kuitenkaan ole vielä toipunut finanssikriisin jäljiltä. Jotta sijoitustuotoilla pystyttäisiin merkittävästi kompensoimaan vakuutusmaksutason nousua, työeläkejärjestelmän tulisi löytää ratkaisu alan nykyiseen vakavaraisuusongelmaan.

Finanssikriisi kohteli riskinottajia kovalla kädellä. Se joka osasi ennakoita talouden merkkejä oikein selvisi pienimmin vaurioin. Vuoden 2008 lopussa eläkesäätiöiden ja eläkekassojen paremmuus kävi selvästi ilmi. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen keskimääräinen vakavaraisuus päättyi kymmenen prosenttiyksikköä korkeammalle kuin työeläkeyhtiöiden keskimääräinen vakavaraisuus eron oltua aikaisemmin vain noin kolme prosenttiyksikköä. Poikkeuslaki mahdollisti työeläkejärjestelmän nykymuotoisen toiminnan.

Osakekurssien noususta huolimatta työeläkejärjestelmän ja varsinkin suurten työeläkeyhtiöiden riskinotto-kyky on edelleen matalalla tasolla. Ratkaisuehdotuksia vakavaraisuuden parantamiseksi työstetään alan sisäisesti TELAn työryhmässä. Lisäksi Ahtelan ja Rantalan johtamien työryhmien ehdotukset työelämän laadusta ja työurien pidentämisestä nousevat yhä tärkeämmiksi. Työeläkejärjestelmän rahoitusta suunniteltaessa on

Jatkuu seuraavalle sivulle

vaarallista asettaa sijoituksille liian suuria tuotto-odotuksia. Samanaikaisesti pitää keskustella myös eläketurvan rakenteesta. Onhan yleisesti todettu, että yksi prosenttiyksikkö tuotoissa vastaa kahta prosenttiyksikköä vakuutusmaksussa. Vuoden 2008 viidentoista prosentin negatiivinen tuotto olisi merkinnyt 30 prosentin lisämaksua yhden vuoden vakuutusmaksuun. Työeläkejärjestelmän korporatiivisella päätöksentekorakenteella onkin riittävästi haasteita lähitulevaisuudessa.

Eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat olleet työnantajilleen kannattava tapa eläkevakuuttamisen järjestämiseen. Eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat pitkällä aikajaksolla tarjonneet korkeampia sijoitustuottoja ja selkeästi matalampia vakuutusmaksuja. Tätä taustaa vasten työeläkejärjestelmän kilpailun edistäminen on tarpeellista järjestelmän kustannustehokkuuden ja haajuttamisen parantamiseksi.

Hallituksen esitysluonnosta työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteiden edistämiseksi työstettiin syksyn aikana sosiaali- ja terveysministeriön johtamassa työryhmässä, jossa olivat edustettuina työmarkkinajärjestöt ja alan toimijat. Työ jatkuu myöhemmin työryhmässä, jossa ovat STM:n lisäksi Kilpailuviraston, Finanssivalvonnan, valtiovarainministeriön ja työmarkkinajärjestöjen edustajat.

Kun STM:n luonnos tuli syksyllä julkiseksi, alkoi markkinoilla ennennäkemätön kuhina. Ehdotus siirtyvää toimintapääomaa koskevaksi säännöstyksi oli vaikeaselkoinen ja mielestämme käytännössä mahdoton toteuttaa. Yhdeksän eläkesäätiötä ja eläkekassaa teki päätöksensä siirtää eläkevastuut eläkevakuutusyhtiöille – kukin omien perusteluidensa mukaan. Vastavanlainen ilmiö oli havaittavissa myös vuonna 2006, kun siirtyvää toimintapääomasäännöstöä muutettiin edellisen kerran.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen keskimääräinen vakavaraisuus on hyvällä tasolla. Tuoreiden lukujen perusteella eläkesäätiöiden ja eläkekassojen kes-

kimääräinen vakavaraisuus syyskuun 2009 lopussa oli 27,4 % ja työeläkeyhtiöissä 16,9 %. Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmässä todettiin, että eläkejärjestelmän hallinnollinen tehokkuus ja sijoitusten tuotto ovat työeläkejärjestelmän tärkeimmät tavoitteet. Eläkesäätiöt ja -kassat ovat olleet keskimääräisillä luvuilla mitattuna mallioppilaita. Eläkevakuutusyhtiöt pelastettiin viime vuonna vakavaraisuuskriisiltä poikkeuslailla ja nyt niiden tavoitteena on purkaa näitä mallioppilaita, eläkesäätiöitä. Tätäkö on kilpailun edistäminen?

Mielenkiinnolla odotamme hallituksen lopullista esitystä. Hallitusohjelman mukaan: "Kilpailua työeläkealalla edistetään työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteista tehdyn selvityksen pohjalta. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet kaikkien työeläkelaitosten välisiin kannansiirtoihin ja niihin liittyviin toimintapääoman siirtoihin."

Onnea vuodelle 2010!

Pöytä on siivottu ja odottaa jo ylijohdaja Tarmo Pukkilan seuraajaa, varatuomari Outi Antilaa.

*Eläkkeelle siirtynyt STM:n
vakuutusosaston ylijohdaja Tarmo Pukkila:*

Eläkejärjestelmä ajautuu talouskriisiin

Maamme eläkealan korkeimman virkamiehen pallilta joulukuun alussa eläkkeelle siirtynyt ylijohdaja Tarmo Pukkila suorii nyt helpottuneena "lehteriltä" eläkejärjestelmäämme.

– Ketään ei saa pelätä, eriävän mielipiteen tulee kuulua ja minnekään päin ei saa olla rähmällä, hän ohjeistaa seuraajaansa.

Tarmo Pukkila on yksi harvoista vakuutusalan ylijoh-tajista Euroopassa, joka on pysynyt tuulisella pallillaan 16 vuotta. Mikään poliitikko- ja päättäjäpiirin suosikkipoika hän ei ole ollut, koska on aina uskaltanut sanoa ääneen, mitä ajattelee. Pukkila on joulukuun alussa ollut näyttävästi esillä mediassa ja arvostellut roimin sanakääntein eläkejärjestelmäämme. Pukkilan mukaan näköpiirissä on aika, jolloin eläkemeno ylittää maksutulon. Se on uusi tilanne. Tuskaa lisää vielä se, että parinkymmenen vuoden kuluttua meillä on 600 000 uutta eläkkeensaajaa. Toisaalta työikäisten määrä supistuu samaan aikaan sadoilla tuhansilla.

Tarmo Pukkila uskoo, että työeläkejärjestelmän keskittyminen jatkuu lähivuosinakin. Säätioitä puretaan ja aika näyttää, nouseeko uusia lisäeläkesäätioitä poistuvien tilalle – kun kilpailu osaavasta työvoimasta kiristyy.

– Tiedotusvälineiden välittämien viestien mukaan maan hallitus ei lähde lainsäädäntömuutosten tielle estääkseen säätioiden purkua siirtyvän toimintapäätöksen määrää muuttamalla. Taloudellisesti vaikeina aikoina on suuri houkutus purkaa säätioitä ja tulouttaa miljoonia euroja niiden varoista yrityksille, myöntää Pukkila.

Eläkelaitosten kilpailuttaminen hiertää kivenä Pukkilan kengässä.

– Voisiko joku osoittaa konkreettisilla laskelmilla työeläkelaitosten kilpailun taloudelliset hyödyt työeläkejärjestelmälle? Taloudellisesti hyvinä aikoina kaikilla työeläkelaitoksilla menee sijoitustoiminnassa hyvin. Vastavasti huonoina aikoina kaikilla laitoksilla menee huonos-

ti. Kuntien Eläkevakuutus ja Valtion eläkerahasto toimivat sektoreillaan monopoleina. Niiden sijoitustoiminta on tuotoiltaan onnistunut samoin kuin yksityisen sektorin työeläkelaitoksilla, mutta varmasti yksityissektoria alemmilla kustannuksilla.

– Olisikin syytä ryhtyä ynnäämään niitä lisäkustannuksia, joita hajautetulla työeläkejärjestelmällä ja kilpailun nimissä aiheutetaan, sanoo Pukkila.

Hajautettuun työeläkejärjestelmään liittyy kansalaisyhtenäisyyden yhdenvertaisuuden kannalta Pukkilan mielestä suuren luokan kysymys: Millä turvataan hajautetussa järjestelmässä esimerkiksi työkyvyttömyyseläkeratkaisujen yhdenmukaisuus kilpailevissa eläkelaitoksissa?

Miten käy eläketurvan rahoituksen?

– Kotimaiset työpaikat ovat työeläkejärjestelmän ja yleisemminkin sosiaaliturvan rahoituksen kannalta ratkaisevassa asemassa. Aikanaan työeläkejärjestelmä rakennettiin suljettua Suomea varten. Nyt olemme aivan uudessa tilanteessa, jossa kokonaiset tuotantolaitokset siirretään tarvittaessa maasta tai maanosasta toiseen, muistuttaa Pukkila.

– Kun olen kiinnittänyt julkisuudessa huomiota järjestelmän rahoituksen turvaavuuteen, olen toistanut vain sitä, mitä Eläketurvakeskuksen selvityksissä on todettu. Olen myös siteerannut esim. TELAn toimitusjohtajan mm. Turun Sanomien haastattelussa toukokuussa 2005 sanomaa. Tuolloin valmisteltiin vuoden 2007 sijoitusuudistusta. Silloin Esa Swanljung lupasi, että lisä-sijoitukset osakkeisiin tuottaisivat järjestelmälle lisätuottoja miljoona euroa päivässä. Samassa haastattelussa Swanljung maalaili työeläkemaksun nostotarvetta jopa 30 prosenttiin palkoista, ellei riskisijoituksia lisätä. Työntekijöiden maksun kipukynnys kuulemma on noin 25 prosenttia. Vuotta aikaisemmin työeläkeyhtiöt, Swanljungin suulla, uhkailivat ministeriötä ja Vakuutusvalvontavirastoa seuraavilla terveisillä: ”Elleivät ministeriö ja Vakuutusvalvontavirasto saa sijoitussääntöjä ajan tasalle, olemme tarvittaessa valmiit viemään asiaa eteenpäin työmarkkinajärjestöjen kautta, totesi Swanljung.” (Taloussanomien 13.5. 2004).

Viime vuoden sijoitustappiot ja poikkeuslain tarve työeläkejärjestelmässä olivatkin systemaattisen riskinoton seurausta. Asetetusta tavoitteesta jäätiin viime vuonna 60 miljoonaa euroa päivässä.

– Olo on kyllä helpottunut ja nahka viimeisen kuudentoista vuoden aikana paksuuntunut, nau-raa eläkkeelle siirtynyt ylijoh-taja Tarmo Pukkila.

Sijoituskatastrofeja ei osata ennakoida

– Minulla on sellainen käsitys, että työeläkejärjestelmän sijoitusmallit aliarvioivat viime vuoden kaltaisten sijoituskatastrofien todennäköisyyttä. Työeläkejärjestelmää koskevaan tutkimukseen on suhtauduttava nykyistä paljon vakavammin. Kaikki eivät ehkä ole huomanneet, että suursijoittaja George Soros lahjoitti 50 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria kymmenen vuoden projektiin, joka tähtää lahjoittajan mukaan taloustieteen romahtaneet perustuksen uudelleen rakentamiseen. Suomessakin tarvitsiin samanlaista asennetta työeläkejärjestelmän pohjan ja perusteiden tutkimiseen.

– Vuonna 2005, kun olin useasti kiinnittänyt huomiota julkisuudessa työeläkejärjestelmän ja vakuutus toiminnan tutkimuksen tarpeellisuuteen, silloinen vakuutusasioista vastaava ministeri teilasi julkisuudessa ajatuksen tylyin sanakääntein. Kannanotoillaan ministeri siunasi sen, että työeläkeyhtiöt voivat tutkia itse itseään ja että ne voivat laatia itselleen sijoitussäännöt. Se oli ministeriltä vastuutonta toimintaa! Olen selaillut hymyillen kesällä 2005 minuun kohdistunutta julkista teilaamista. Väistämättä joutuu kysymään, että mitähän se poliittinen vastuu tässäkin tapauksessa oikeastaan tarkoittaa, kysyy Pukkila.

Finanssikriisi merkitsi erityisesti pankkitoiminnan sääntelyn ja valvonnan täydellistä mahalaskua. Koetun kriisin jälkeen sijoitusmarkkinat muuttuvat Pukkilan mukaan perusteellisesti. Sijoitustuotot tulevat olemaan alempia kuin mihin muutamina vuosina totuttiin. Riskit ovat arveltua suurempia. Sääntely kiristyy maailmanlaajuisesti.

Näköpiirissä on myös aika, jolloin maailman eläkerahastoista virtaa ulos enemmän varoja kuin maksuina tulee sisään. Siinä vaiheessa eläkerahastojen on ryhdyttävä realisoimaan sijoituksiaan. Tämä ei ole omiaan ainakaan lisäämään eläkerahastojen sijoitustuottoja. Päinvastoin!

Pitääkö poikkeuslainsäädäntöä jatkaa?

Tarmo Pukkila peräänkuuluttaa pysyvän ratkaisun aikaansaamista.

– Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan asiaa tarkastelevissa työryhmissä on näköjään tavoitteena jatkaa poikkeuslakia. Minulla ei ole mitään tietoa siitä, milloin pisyviin ratkaisuihin pyritään vakavaraisuusvaatimusten osalta. Jokseenkin varma olen siitä, että vaatimusten osalta ei ole paluuta ennen finanssikriisiä vallinneisiin vaatimuksiin, sanoo Pukkila.

Poikkeuslain jatkamiselle olisi asetettava hänen mielestään vähintään kaksi ehtoa. Asiakashyvityksiä ei tulisi maksaa niin kauan kuin poikkeuslaki on voimassa. Hyvityksiä ei tulisi maksaa myöskään ennen kuin vanhuuseläkerahastoihin on palautettu se miljardi euroa, joka poikkeuslailla rahastoista otettiin eläkelaitosten vakavaraisuuden pönkittämiseksi.

TELAn puheenjohtaja Harri Sailas haikaili Suomen Ku-

valehden haastattelussa 23.10.2009 vakuutusalan korkeimmaksi virkamieheksi ammattitaitoista sparraajaa, joka laittaisi työeläkelaitokset tiukalle, mutta suhtautuisi samalla rakentavasti alaan.

– Sailaksen näkemys merkitsee sitä, että kun työeläkelaitokset laativat pelisääntöjä itselleen, vakuutusalan ylijohtajan pitää vikistä ministeriössä rakentavasti ja ottaa vastaan postinhoitajana työeläkeyhtiöiden päätökset säädöksiin kirjoitettavaksi. Toiseksi, Sailaksen lausunto on pöyristyttävä, muistuttaa Pukkila.

– Jos ei viime syksynä viranomaisten työeläkejärjestelmän pelastamiseksi pikavauhtia kirjoittama poikkeuslaki ollut rakentavaa suhtautumista alaan, mikä sitten on? Kolmanneksi, Sailaksen puheet jostain sparraajasta ovat irvokkaita. Vahvistettaessa vuoden 2009 työeläkemaksua, valtioneuvoston näkemyksen mukaan työeläkeyhtiöiden tulisi pidättäytyä asiakashyvityksistä poikkeuslakiin sisältyvien mittavien tukitoimenpiteiden takia. Yksi näistä toimenpiteistä oli se, että vanhuuseläkerahastoista otettiin miljardi euroa työeläkelaitosten vakavaraisuuden pönkittämiseen. Mikä olikaan tulos? Työeläkeyhtiöt eivät välittäneet mitään valtioneuvoston näkemyksestä, jyrisee Pukkila.

– Maan hallituksesta ei näemmä ole työeläkeyhtiöiden sparraajaksi. Onko todella niin, että työeläkeyhtiöt haluavatkin sparraajakseen Euroopan unionin komission?

Laki työeläkejärjestelmän rahoituksesta kiireellinen

– On kaksi eri asiaa, mitä pitäisi tehdä ja mitä elävässä elämässä tapahtuu. Lyhyellä aikavälillä Euroopan unioni tuskin tuo eläkevakuutukseen kovin mullistavia asioita. Mahdotonta ei ole, että mm. kilpailuun liittyvät ongelmat voivat laukaista merkittäviä muutoksia Suomen työeläkejärjestelmään.

Näyttää siltä, että Suomessa ei pystytä nostamaan merkittävästi työeläkemaksua, vaikka tarvetta olisi. Se johtaa rahastojen purkamisen käynnistymiseen ja vähitellen sitäkin kautta sijoitustuottojen alenemiseen. En ole nähnyt rahastojen hallittua purkamissuunnitelmaa. Toisaalta markkinoiden kehitys voi johtaa siihen, että hallittua purkamissuunnitelmaa on mahdotonta edes tehdä. Yksi kiireellisimmistä toimenpiteistä on kirjoittaa laki yksityisen sektorin työeläkejärjestelmän rahoituksesta. Sellainen nyt puuttuu!

Kysyn lopuksi ylijohtajan jo uutta johtajaa odottavassa työhuoneessa, tuntuuko olo nyt haikealta?

– Ei ollenkaan! Kyllä tässä nahka on paksuuntunut! Seuraan kenttää mielenkiinnolla lehteriltä. Mietin myös kirjan kirjoittamista. Sen nimeksi olen ajatellut ”Seitsemän päivää ja sen jälkeen”, joka pohjaa poikkeuslain valmisteluun!

Tarmo Pukkila on myös innokas pyöräilijä. Vuonna 2009 kilometrejä kertyi runsaat 3000. Nyt tällekin harrastukselle ja pyöräretkille tuttavaperheen kanssa eri puolilla Eurooppaa liikenee paremmin aikaa!

Outi Antilan vahva kokemus valttina ylijohantajaksi

Outi Antilan nimityksestä oli haastatteluhetkellä kulunut vasta kaksi viikkoa. Uuteen tehtäväänsä vakuutusalan näköalapaikalle ja Tarmo Pukkilan seuraajaksi Outi Antila astuu 1.2. 2010. Antilalla on monipuolinen ja laaja kokemus työeläkejärjestelmästä ja vakuutustoiminnasta sekä vahvat ja toimivat yhteydet alan eri osapuoliin ja järjestöihin, joten uusi tehtävä on haastava, mutta entuudestaan monipuolisesti tuttu.

– Kiinnostuin virasta, koska STM:n vakuutusosaston ylijohantajalla on erittäin laaja toimenkuva. Se ei rajoitu vain työeläkeasioiden tai niiden valvonnan pariin. Tunnen työeläkejärjestelmän, tapaturmavakuutuksen ja Kelan hoitaman sosiaaliturvan sekä jonkin verran muuta vakuutustoimintaa nykyisten ja aiempien pää- ja sivutoimieni vuoksi. Olen ollut lainsäädäntötyössä mukana ja alan lainsäädännöstä huolehtiminen on STM:n vakuutusosaston keskeisiä tehtäviä. Osastoa pitää myös johtaa ja omaan kokemusta johtamisesta jo lähes kahdenkymmenen vuoden ajalta, Outi Antila summaa.

– Nykyinen tuomarin työni on toki rajoittunut vain työeläkejärjestelmään. Kuitenkin sen ja aiempienkin työtehtävieni kautta minulla on käsittääkseni toimivat yhteydet alan järjestöihin ja työmarkkinaosapuoliin. Toiset henkilöt ovat tuttuja jo kahdenkymmenen vuoden takaa. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitossa huolehdimin muun muassa sosiaaliturvan ja vakuutusalan lainsäädännöstä ja samoja ihmisiä on edelleen mukana kuvioissa.

– Katson, ettei ole minun asiani arvioida Pukkilan kautta, vaan katsoa

eteenpäin. Sinänsä en ole koskaan pitänyt pahana, että keskustellaan asioista ja keskustelua edeltäjäni ainakin herätti. Löivätkö laineet välillä liian korkeina, on toinen juttu, hyväkin asia peittyä aaltojen alle. Pukkilan huoli järjestelmästä ja sen kestävydestä on varmasti erittäin aitoa ja siihen tulee suhtautua vakavuudella. Myös alan kilpailukysymykset tulevat varmasti keskusteltaviksi, uskoo Antila.

Tässä vaiheessa hän ei kuitenkaan vielä halua ottaa kantaa yksittäisiin kysymyksiin.

– Heti työn alle tulevia ja tärkeitä kysymyksiä ovat parhaillaan työskentelevissä työeläkeryhmissä (Rantala, Ahtela) olevien asioiden lisäksi Sata-komitean työntulosten eteenpäin saattaminen parhaalla mahdollisella tavalla taloustilanteen sallimissa rajoissa. Pitkäjänteistä työtä tarvitaan sosiaaliturvan rahoituspohjan kestämisestä huolehtimisessa yleisestikin, kun ottaa huomioon suomalaisten ikärakenteen. Ministeriössä on myös paljon muita tärkeitä hankkeita, jotka vaativat huomiota, esimerkiksi Solvenssi II, tapaturmavakuutuslain ja liikennevakuutuslain uudistus jne.

Outi Antila CV

Koulutus:

- 1982 Varatuomari, Helsingin hovioikeuden myöntämä
- 1981 Oikeustieteen kandidaatti, Helsingin yliopisto
- 1976 Ylioppilas, Hämeenlinnan yhteiskoulu

Muu koulutus:

- Valiko Vakuutusalan liikkeenjohdon vuoden kestävä koulutusohjelma 2001
- Vakuutusalan koulutuskeskus Finva
- JOKO Johdon koulutusohjelma vuosina 2003-2004 HAUS kehittämiskeskus
- Lukuisia lyhyempiä johtamiseen ja hallintoon liittyviä koulutuksia
- Valtakunnallinen maanpuolustuskurssi MPK 134

Päätoimet

sosiaalivakuutusosalta:

- Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (aiemmin eläkelautakunta)
- Päätoiminen puheenjohtaja 2002 –
- Tapaturmalautakunta (nyt Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta)
- Päätoiminen puheenjohtaja 1992 -2002

Sivutoimet

sosiaalivakuutusosalta:

- Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan varajäsen ja suppean jaoston jäsen 2000–
- Valtion eläkelautakunnan puheenjohtaja 2001–2006

- Kuntien eläkelautakunnan varajäsen 2001–2006
- Kelan kuntoutusasioiden neuvottelukunnan jäsen 1985–1992
- Kelan sairausasioiden neuvottelukunnan varajäsen 1985–1992
- Lakimiesliiton työttömyyskassan varajäsen 1993–1996

Aiempi työkokemus:

- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
- Lakiasiainosaston johtaja 1990–1992
- Lakiasiainosaston päällikkö 1987–1992
- Talous-, sopimus- ja sosiaali- oikeudellisen osaston lakimies 1983–1987
- Helsingin kaupungin kaupunginviskaalin virasto
- Kaupunginviskaali 1980–1983
- Tammelan tuomiokunta
- notaari 1982–1983

Muita luottamustoimia:

- Mainonnan eettisen neuvoston (aiemmin Mainonnan tasa-arvoneuvosto)
- puheenjohtaja 1993–
- Markkinatuomioistuimen (nyk. Markkinaoikeus) jäsen 1986–1992
- Kuluttajavalituslautakunnan (nyk. Kuluttajariitalautakunta) jäsen 1983–1992
- Keskuskauppakamarin Liiketalautakunnan jäsen 1991–1992
- Keskuskauppakamarin Yrittäjänsuojalautakunnan jäsen 1986–1992

Julkaisuja:

- Oikeusturva työeläkkeissä (yhd. muiden kirjoittajien kanssa) Gummerus 2007
- Artikkeleita alan lehdissä ja muissa julkaisuissa

Arvomerkit:

- Keskuskauppakamarin kultainen ansioristi

Harrastukset:

- Juoksu (14 maratonia)
- Tanssi vatsatanssista vakioihin
- Hiihto
- Metsästys

Vesa Engdahlin mukaan Dubain tyyppiset uutiset ovat myrskyä vesilasissa ja vastaaviin ikäviin talousuutisiin on syytä varautua jo alkaneen talouden elpymisen nousumatkalla.

Sijoituspalvelutalo FIM:n yksityisen varainhoidon johtaja Vesa Engdahl uskoo finanssikriisin olevan nyt ohi. Mutta sijoittajien ei pidä tuudittautua suoraviivaiseen nousuun. Yllättäviä käännteitä on jo tullut – ja niitä on varmasti odotettavissa jatkossa lisää!

Finanssi- kriisi ohi

- mutta vielä voi
tapahtua mitä tahansa!

Teksti ja kuva: Kirsti Tonttila

– Marras-joulukuun vaihteen Dubain uutinen pudotti sijoittajat jälleen maan pinnalle. Se tuli aivan puun takaa. World Dubai – kruunun jalokivi – ilmoitti yllättäen, että sen täytyy lykätä osaa 60 miljardin euron lainojensa maksusta. Vaikka keskuspankit ovatkin onnistuneet vakauttamaan rahoitusmarkkinat, kaikkea yltiöpäisyyttä ja liiallisuutta ne eivät pysty poistamaan.

Dubain kriisi oli rakennusbuumin tulos.

–Tämä oli muistutus sijoittajille reaali maailmassa edelleen olevista ongelmista, painottaa Engdahl.

Dubain kriisi oli kuitenkin myrsky vesilasissa, joka ei Engdahlin mukaan horjuta globaalia rahoitusjärjestelmää. Varsinainen halvaannuttaja oli vuosi sitten Lehman Brothersin konkurssi, joka oli tipalla luhistuttaa rahamarkkinat täysin ja syösti koko maailman 1930-luvun laman kaltaiseen tilanteeseen. Joulukuun alussa osakemarkkinoilla oli pieni notkahdus. Yhden viikon näytti Engdahlin mukaan jo pahalta, mutta matka jatkuu. Suunta on maltillisesti ylöspäin. Dubain tapaus muistuttaa, että sijoitusmarkkinoilla on vastaisuudessakin odotettavissa heiluntaa.

Elpyminen odotettua nopeampaa

Vielä tämän vuoden alussa arvioitiin, että vuodesta 2009 tulee menetty vuosi taloudessa ja osakemarkkinoilla. Elpyminen on tapahtunut odotettua nopeammin. Osakemarkkinoilla meno on ollut vahvaa ja pohjakosketus on reaalitaloudessakin Engdahlin mukaan takanapäin.

Taloudessa muun muassa Saksan, Ranskan ja Australian toinen kvartaali oli jo plusmerkkinen ja USA seurasi perässä kolmannella kvartaalilla.

– Kiinassahan ei lamaa nähtykään, muistuttaa Engdahl.

Engdahl uskoo kasvun tulevan nyt korostuneesti kehittyviltä markkinoilta Aasiasta.

Talouden elpyminen ei kuitenkaan tule olemaan rajua. Odotettavissa oleva talouden kasvu ei tule olemaan Engdahlin mukaan sama kuin 90-luvulla tai vuosina 2003–2007.

– Se on Niken merkin näköinen. Nyt alamäki on ohi ja hidas toipumisen alkamassa, Engdahl maalailee.

Osakemarkkinat ovat jo jonkin aikaa vahvasti ennakoineet alkavaa talouden toipumista.

– Vie kuitenkin aikaa päästä lähtötilanteeseen. Vuosi 2008 oli katastrofaalinen, kurssit puolittuivat monilla markkinoilla. Nytemmin sijoittajilla on ollut loistavat tuotot ja vuoden 2009 nousu on ollut uskomaton, sanoo Engdahl. Jatkossa kulmakerroin ei ole sama kuin tämän vuoden aikana. Osakemarkkinoilla ei ole enää alennusmyyntiä. Toisaalta osakkeet eivät ole kalliitakaan, vaan nyt Engdahlin mielestä hinnoittelu on neutraali.

– Perinteisillä arvostusmuuttujilla mitattuna osakkeiden hinnoittelu on nyt järkevää, lähellä pitkän aikavälin keskiarvoa, sanoo Engdahl.

– Tästä eteenpäin kurssinousu vaatii yritysten tulosten kohentumisen. Nyt taantumien aikana yritykset ovat trimmanneet itsensä hyvään tulokuntoon ja ottaneet kaikki löysät pois. Pienikin kysynnän kasvu voi näin ollen parantaa tuloksia merkittävästi. Tuloksissa löytyy siis vipua ylöspäin reippaasti, sanoo Vesa Engdahl.

Lasku on vielä maksamatta

Vesa Engdahl muistuttaa, että vaikka sijoitusmarkkinat ovat nyt selvästi piristyneet ja olemme taittaneet laman selän, lasku on vielä maksamatta. Yksityisen sektorin velka on muuttunut rahoitussektorin pelas-

tushankkeen myötä paljolti julkisen sektorin velaksi. Nykyinen tahiti ei kummallakaan sektorilla voi enää jatkua. Jatkossa luoton kasvu ei enää ole samaa kuin se on ollut viimeisen parin vuosikymmenen aikana. Tämä vie pohjan pois velkahoitteiselta talouden ekspansiolta. Saamme tottua menneitä vuosia alhaisempaan kokonaistuotannon kasvuun. Talouden kasvua rajoittaa myös kotitalouksien säästämisen kasvu. Rahaa ei kuluteta enää yhtä huolettomasti kuin ennen finanssikriisiä.

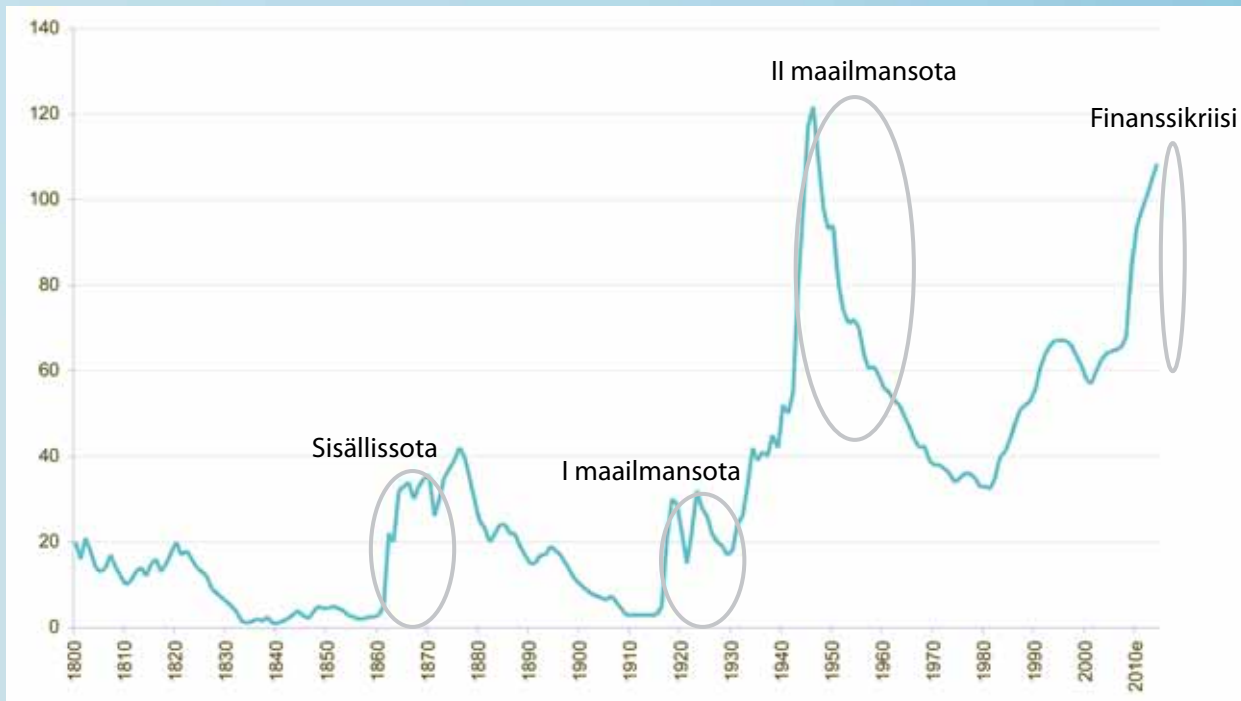
Finanssikriisi muutti myös pankkien ja rahoituslaitosten valvontaa. Valvojat eivät pysyneet rahoitusmarkkinoiden muutosten tahdissa, vaan putosivat keltasta. Jatkossa on selvää, että rahoitussektorin valvontaa lisäntyy.

– Emme välttämättä tarvitse lisää säännöstöä – vaan parempaa ja laadukkaampaa säännöstöä, Engdahl painottaa.

Finanssikriisin väistyessä huomaamme toimintaympäristömme muuttuneen. Juuri nyt taloudessa ei ole inflaatiopaineita, mutta vaarana on, että talouden elvytyksestä jatketaan liian kauan, jolloin inflaatio voi lähteä aggressiivisesti liikkeelle. Tämä tarkoittaa myös pitkien korkojen kovaa nousua ja koko korkokäyrän siirtymistä reippaasti ylöspäin. Toisaalta liian varhain toteutettavaan talouspolitiikan kiristämiseen ei ole varaa. Julkisen sektorin velka on länsimaissa kasvamassa nopeasti. Esimerkiksi USA:ssa julkisen talouden rapautuminen on ollut kovempaa kuin koskaan maan historian aikana. Aikaisemmin maan julkinen talous on velkaantunut sotien yhteydessä. Valtio on lainannut rahaa tappaakseen ihmisiä. Nyt se on lainannut pitääkseen ihmiset hengissä. Ihmisten pitäminen hengissä on kuitenkin huomattavasti kalliimpaa kuin tappaminen.

voi tapahtua mitä tahansa!

USA:n julkisen velan kehitys

Meillä, kuten muissakin länsimaissa, elvytyspaketit jatkuvat pitkään. Vuosi 2010 on vielä vahvan elvytyksen aikaa. Laskun maksu alkaa 2011 ja silloin elvytysmatto vetäistään talouden alta!

Julkista taloutta täytyy tasapainottaa, mikä merkitsee käytännössä julkisen kulutuksen leikkaamista tai verojen korottamista tai näiden yhdistelmää. Velkojen maksu ja lyhentäminen on kivulias ja aikaa vievä prosessi. Velka voidaan toki hoitaa myös antamalla inflaation kiihtyä, sanoo Engdahl.

Vuosi 2010 vielä hyvä sijoitusvuosi

Vuoden 2010 Engdahl uskoo vielä olevan hyvä aika kerätä riskisijoituksesta optimituotot. Huonoimmillaan nyt alkanut nousu on kuitenkin vain lyhytaikainen. Täytyy olla valmis muuttamaan sijoituskonseptiaan, on oltava hereillä. Sijoittajan on oltava aktiivinen opportunisti, Engdahl evästä sijoittajia. Osta ja pidä -sijoittaminen ei välttämättä toimi. Osakepoiminta ja aktiivinen sijoitustyylit voi sen sijaan palkita.

Korkopuolella Engdahl pelkää

eniten pitkien korkojen nousua. Uhka ei ole välitön, mutta riski kasvaa ajan kuluessa.

– Seuraava liike pitkissä koroissa on ylöspäin, mikä tuhoaa valtiolainojen tuottoja. Korkosalkun manageeraus onkin nousemassa arvoon arvaamattomaan seuraavan vuoden aikana. Tuottoja haetaan nyt riskisemmistä korkoinstrumenteista; yrityslainoista ja kehittyvien markkinoiden koroista. Nyt täytyy vain olla hereillä ja reagoida ympäristöön entistä tarkemmin, sanoo Engdahl.

- Vesa Engdahlilla on pitkä kokemus niin virkamiehenä kuin tutkijanakin ennen siirtymistä FIMIin.
- Hän on työskennellyt aikaisemmin mm. ulkoasiainministeriössä, Euroopan komissiossa ja valtiovarainministeriössä EU-asioiden ja yhteisen valuutan käyttöönottoon liittyvien kysymysten parissa.
- Ennen FIMIä Engdahl toimi myös OECD:n ekonomistina Pariisissa neljä vuotta, jossa hän laati maailmantalouden ennusteita. FIMIin Engdahl siirtyi vuonna 2002.
- Yksityisen varainhoidon johtajana FIMissä hän on toiminut vuodesta 2007.
- FIM on suomalainen sijoituspalvelutalo, joka työllistää tällä hetkellä noin 200 henkilöä. FIM on työntekijöittensä omistama, joka takaa vahvan sitoutumisen.

Kuvasatoa syksyn koulutustilaisuuksista

Kirjanpitokoulutus 25.11.2009

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen jokavuotinen kirjanpito- ja tilinpäätöspäivä pidettiin marraskuussa Tapahtumatalo Bankissa Helsingissä. Ajankohtaisista tilinpäätösasioista olivat puhumassa muun muassa Finanssivalvonnan edustajat: ylitarkastaja Pirjo Saarelainen, lakimies Helena Tulonen ja toimistopäällikkö Seppo Juutilainen. Käytännön kirjanpito- ja tilinpäätösohjeita antoi kirjanpitopäällikkö Merja Juuti-Nevalainen Porasto Oy:stä. Tilaisuuteen osallistui yli kuusikymmentä jäsenlaitosten ja yhteistyökumppaneiden edustajaa.

Liiketoiminnan johtaja Ulla Niemelä Pohjola Varainhoidosta selosti kirjanpito- ja tilinpäätöspäivässä pääomarahastosijoitusten arvonmäärittystä ja kirjanpitolista käsittelyä.

Ajankohtaispäivä 30.9.2009

Eläkesäätiöyhdistys järjesti Tapahtumatalo Bankissa syyskuun lopussa Ajankohtaispäivän, jossa käsiteltiin eläkekassoille ja eläkesäätiöille tärkeitä asioita. Eläkelaitosten valvonnan uusista tuulista kertoi toimistopäällikkö Seppo Juutilainen Finanssivalvonnasta. Työeläkelaitosten sijoitustoiminnan kehittämistä selvitti toimitusjohtaja Kari Joutsa Apteekkien Eläkekassasta. Muita ajankohtaisia asioita selostivat ESY:n toimitusjohtaja Jouko Bergius ja lakimies Ismo Heinström. Uusia eläkesäätiö- ja kassa-asioita oli kuulemassa noin 40 jäsenlaitosten edustajaa.

Taluspäällikkö Päivi Sariola Keskon Eläkekassasta kertoi Ajankohtaispäivässä sekä Kirjanpito- ja tilinpäätöspäivässä viimeiset kuulumiset IAS-19-tulkinnan edistymisestä eläkesäätiöiden ja eläkekassojen tilinpäätöksessä.

Ajankohtaisasiat kiinnostavat. Edessä Tuula Luomala ja Rami Heino Finnairin eläkesäätiöstä.

Porfolioanalyytikko Kalle Kauppila

Hallitusten jäsenten sijoituskoulutus 2.12.2009

Eläkesätiöiden ja eläkekassojen hallitusten jäsenille järjestettiin oma sijoituspäivä joulukuun alussa ravintola Savoysssa Helsingissä. Osallistujia tilaisuudessa oli 30.

Suomen Sijoitustutkimuksen portfolioanalyytikko Kalle Kauppila selvitti hallitusten jäsenille yksityiskohtaisesti sijoittamisen peruspilarit, sijoituspäätökset, riskit, sijoitusten seurannan ja raportoinnin. Sijoitusten saloihin opastivat lisäksi toimitusjohtaja Harri Lemmetti Yleisradion eläkesätiöstä, toimitusjohtaja Pentti Tervola Eläkekassa Versosta ja pääekonomisti Anssi Rantala OP-Pohjolarhmästä.

Pääekonomisti Anssi Rantala

Sijoituspäivä 10.11.2009

Eläkesätiöiden ja eläkekassojen vuosittainen sijoituspäivä pidettiin marraskuussa ravintola Savoysssa. Vahvaa sijoitusosaamista koulutuspäivään toivat vierailevat luennoitsijat: johtaja Vesa Engdahl FIM Varainhoidosta, markkinastrategi, seniorisalkunhoitaja Tomas Hildebrandt Evli Pankista ja toimitusjohtaja Michael Schönach Catella Property Oy:stä. Sijoituspäivään osallistui noin 30 jäsenlaitostemme edustajaa.

Toimitusjohtaja Michael Schönach selvitti kiinteistö-sijoittamisen näkymiä.

Talousnäkymistä ja korkomarkkinoista puhui johtaja Vesa Engdahl.

Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistäminen

Vuoden 2013 loppuun saakka voimassa olevaa lakia työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhön paluun edistämiseksi sovelletaan kaikkien työeläkeläkien ja kansaneläkelain perusteella myönnettyihin työkyvyttömyyseläkkeisiin.

Työkyvyttömyyseläkkeellä olevat voivat ansaita ainakin 600 euroa kuukaudessa, ilman että se vaikuttaisi heidän eläkkeeseensä. Työeläkeläkien mukaisella täydellä työkyvyttömyyseläkkeellä oleva voi ansaita eläkkeensä lisäksi enintään 40 prosenttia työkyvyttömyyttä edeltäneestä vakiintuneesta keskiansiosta. Osatyökyvyttömyyseläkkeellä oleva voi ansaita ainakin 600 euroa kuukaudessa tai enintään 60 prosenttia työkyvyttömyyttä edeltävästä vakiintuneesta keskiansiosta. Jos henkilön työansiot ylittävät ansaintarajat, hänen työkyvyttömyyseläkkeensä maksaminen keskeytetään ja eläke jää lepäämään vähintään kolmeksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksi vuodeksi.

Eläkekattoa koskeva selvitys

Eläketurvakeskuksen asiantuntijoista koottu työryhmä selvitti eri maiden eläkekattomalleja sekä mahdollisen eläkekaton vaikutuksia suomalaiseen työeläkejärjestelmään. Selvitys luovutettiin sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälälle 25.11.2009.

Eläkekaton käyttöönottoa selvittäneen työryhmän mukaan korkeita työeläkkeitä on Suomessa verraten vähän. Selvityksen mukaan eläkepalkkakaton käyttöönotto monimutkaistaisi järjestelmää ja lisäisi eläketurvaan liittyviä hallinnollisia kustannuksia. Eläkekattoa ei voitaisi toteuttaa taannehtivasti, koska jo ansaittua eläkettä ei voi taannehtivasti leikata. Työryhmän tekemien laskelmien perusteella eläkekatto pienentäisi lakisääteisiä eläkemenoja vasta pitkällä aikavälillä. Sen sijaan vakuutusmaksutulo pienenesi välittömästi ja maksussa olevien eläkkeiden rahoittamiseksi olisi nostettava eläkevakuutusmaksua.

Jos eläkepalkkakatto olisi kaksinkertainen keskimääräiseen kuukausipalkkaan nähden, niin vuoden 2007 tasossa eläkepalkkakatto olisi 5.468 euroa. Tämä koskisi noin 3 prosenttia henkilöistä, joilla on TyEL-vakuutettuja ansioita. Jos eläkepalkkakatto asetettaisiin sellaiseen tasoon, että siitä saatavista tuloista saisi keskimääräisen palkansaajan kuukausiansion verran eläkettä, eläkepalkkakatto olisi 4.557 euroa. Tällainen eläkepalkkakatto koskisi noin 6 prosenttia TyEL-vakuutetuista.

Lisäeläketurvaa koskevien mallisääntöjen muuttaminen työeläkelainsäädännön muutosten vuoksi

Mallisäännöt ja yleiskirjeet lisäeläketurvaa koskevien mallisääntöjen muuttamiseksi työntekijän eläkeläisiin tulneiden muutosten perusteella (työkyvyttömyyseläkkeen parantaminen, osa-aikaeläkettä koskevat muutokset ja perhe-eläkettä koskevat muutokset) on toimitettu jäsenlaitoksille ja yhteistyökumppaneille. Muutokset johtuvat pääosin 1.1.2010 voimaan tulevista elinaikakerrointa koskevista muutoksista.

Eläketurvakeskusta koskevan sääntelyn uudistamistarpeet

Professori Arvo Myllymäki on tehnyt selvityksen Eläketurvakeskusta koskevan sääntelyn uudistamistarpeista. Sääntelyä tarkasteltiin suhteessa perustuslakiin ja suhteessa toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin. Selvityshenkilö arvioi myös sitä, onko Eläketurvakeskuksella sellaisia tehtäviä, jotka olisi perusteltua siirtää valtion viranomaiselle, tulisiko ETK muuttaa valtion viranomaiseksi ja ETK:n rahoituksen määräytymisperusteita.

Selvityshenkilön keskeiset ehdotukset:

1. ETK:n aseman, tehtävien ja rahoituksen sekä valvonnan selkiyttäminen ratkaistaisiin siirtämällä Eläketurvakeskus sosiaali- ja terveysministeriön yhteyteen. Eläketurvakeskuksen kustannusosuusmaksusta säädetäisiin lailla.
2. Muodostettavan julkisoikeudellisen laitoksen hallinnosta vastaisi viisijäseninen valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi määräämä hallitus, johon eivät voisi kuulua eläkelaitosten edustajat.
3. Poliittiset linjanvedot suomalaisen työeläkejärjestelmän lainsäädännöllisestä kehittämisestä pitäisi tapahtua valtioneuvostossa ja uudistusesitykset pitäisi valmistella yhteistyössä keskeisten etujärjestöjen kanssa.

Avainlukuja vuodelle 2010

Keskimääräinen TyEL-vakuutusmaksu (tariffimaksu)

TyEL-vakuutusmaksu, %	2009	2010
Vanhuuseläke	2,9	2,9
Työkyvyttömyyseläke	1,6	1,3
Työttömyyseläke	0,0	0,0
Tasausosa	16,8	17,1
Muut osat	1,0	1,0
Hyvitykset	-0,3	-0,3
Keskimääräinen TyEL:n tariffimaksu	22,0	22,0

Lisäksi tariffimaksuun kuuluville annetaan palkkasummasta riippuen 0,0 – 0,6 %-yks. maksun alennus. Alennuksella puretaan aiempien vuosien työttömyysosesta muodostunutta ylijäämää.

Keskimääräinen tariffimaksu jakautuu alennus huomioon työntekijän ja työnantajan osuuksiin seuraavasti:

	2009	2010
Työnantajan osuus keskimäärin, %	16,8	16,9
Työntekijän osuus, %, 18–52-vuotiailla	4,3	4,5
53–67-vuotiailla	5,4	5,7

- Eläkevastuun täydennyskerroin 0,24 % (1.1. – 30.6.)
- Rahastokorko 3,0 %

Vanhuuseläkkeen täydentäminen perustuu eläkevastuun täydennyskerroimen ja rahastokoron lisäksi eläkelaitosten keskimääräiseen toteutuneeseen osaketuottoon, jonka määrä selviää vuoden 2010 alkupuolella.

- TyEL:n perustekorko 3,5 %

Työeläkeindeksitarkistukset ja palkkakerroin

	2009	2010
Työeläkeindeksi	2286	2292 (0,26 %)
Puoliväli-indeksi	2494	2538 (1,76 %)
Palkkakerroin	1192	1,231 (3,27 %)

- Työeläkeindeksiä käytetään maksussa olevien eläkkeiden tarkistamiseen.
- Puoliväli-indeksiä käytetään eläkkeiden laskemiseen niissä tapauksissa, joissa eläke lasketaan ennen vuotta 2005 olleiden säännösten mukaan.
- Palkkakerrointa käytetään vuodesta 2005 lähtien työaikaisten ansioiden, yrittäjätulojen ja työeläkeläisissä säädettyjen rajamäärien sekä vapaakirjojen tarkistamiseen.
- Elinaikakerroimen vaikutus vuonna 2010 on -0,83 %.
- Lisäeläketurvan laskuperustekorko enintään 3,65 %.
- Eläkesäätiöt ja eläkekassat voivat hakea turvaavan korkokannan väliltä 3,50 – 3,65 % (sosiaali- ja terveysministeriön asetus 415/2006). Lisäksi korko voidaan Fivan luvalla valita enimmäiskorkoa suuremmaksi eläkevastuuta kattavan omaisuuden tuottotason mukaan tekemällä siitä turvaavuuden kannalta riittävä vähennys.

Vakavaraisuuden kehittyminen eläkelaitoksissa sijoitusuudistuksen jälkeen 31.12.2006-30.9.2009 ilman tasausvastuusta rinnastettavaa osuutta

	31.12.2006	30.9.2009
Eläkesäätiöt ja eläkekassat	35,6 %	27,4 %
Työeläkevakuutusyhtiöt	31,3 %	16,9 %

Solvensi II

Suomalaisia henki-, vahinko- ja jälleenvakuutusyhtiöitä sekä vakuutusyhdistyksiä koskeva solvenssi II-direktiivi on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä (2009/L 335). Uudistettuja vakavaraisuussääntöjä sovelletaan 1.11.2012 lähtien.

Sata-komitea luovutti loppumietintönsä

18.12.2009 luovutetun Sata-komitean loppumietinnön ehdotukset liittyvät perusturvan ja ansioturvan paran-

tamiseen, työllisyyden edistämiseen, sosiaaliturvan selkeyttämiseen ja byrokraloukkujen vähentämiseen. Loppumietintö sisältää mm. ehdotuksen takuueläkkeestä.

Ismo Heinström

Kalenterivarauksia koulutustilaisuuksiin keväällä 2010

*Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen hallitusten jäsenten koulutus
14. – 15.4.2010, Hilton Helsinki Strand*

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen hallitusten jäsenille suunnatussa seminaarissa käsitellään laajasti eläkesäätiö- ja -kassatoiminnan hoitamisessa ja hallinnossa tarvittavia perusteita.

*Sijoitustoiminta eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa -seminaari
28.4.2010, Ravintola Savoy, Helsinki*

Seminaari on suunnattu eläkesäätiöiden ja eläkekassojen sijoitustoiminnasta vastaaville ja näiden sijoitustoiminnassa mukana oleville henkilöille.

*Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen kevätseminaari
26.–27.5.2010, Reval Hotel Olümpia*

Eläkesäätiöyhdistyksen perinteinen kevätseminaari on suunnattu eläkesäätiöille ja eläkekassoille sekä näiden sidosryhmille.

Eläkesäätiöiden ja -kassojen yhteyshenkilöille lähetetään sähköpostitse kutsu sekä ohjelma koulutuksista noin kaksi kuukautta ennen tilaisuuksia. Koulutustilaisuuksien ajankohdat löytyvät Eläkesäätiöyhdistyksen kotisivuilta www.elakesaatioyhdistys.fi

ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYS – ESY RY
KALEVANKATU 13, 3. KERROS
00100 HELSINKI
PUH. (09) 687 7440
FAKSI (09) 687 74440
WWW.ELAKESAATIOYHDISTYS.FI